

14.

II. Pozvani na zajedništvo - 14. Kateheza⁹⁶

BLIŽNJI KAO DAR

„Ljubi i čini što hoćeš.“

Sv. Augustin

CILJEVI

- **Kognitivni cilj:** Krizmanik prepoznaje bitnu poveznicu između vjere i morala i spoznaje značenje vjere i morala za istinski kršćanski život.
- **Afektivni cilj:** Krizmanik je potaknut na istinsko življenje dinamike kršćanske ljubavi.
- **Operativni cilj:** Krizmanik je potaknut slijediti Isusov poziv i truditi se živjeti duhovna i tjelesna djela milosrđa.

KLJUČNI POJMOVI:

Vjera, djela milosrđa, kreposti.

MJESTO ODRŽAVANJA SUSRETA:

Susret se može održati u katehetsknoj dvorani.

POTREBNA SREDSTVA

KATEHETA BI TREBAO IMATI	KRIZMANICIMA ĆE TREBATI
✓ Biblija	✓ Novi Zavjet
✓ Youcat	✓ Radni listić
✓ Slika: Matejev poziv	✓ Olovka

⁹⁶ Vjeroučiteljica s. Rita Maržić, prof.

Slika – Matejev poziv - poznatog talijanskog umjetnika Michelangelo Merisi da Caravaggio (1571. - 1610.) koja se čuva u crkvi samostana San Luigi dei Francesi u Rimu.

TIJEK KATEHETSKOG SUSRETA

1. Uvodni dio susreta

- *Susret započinje čitanjem evanđeoskog odlomka iz Matejevog evanđelja koji govori o pozivu Mateja carinika (Mt 9,9-13). Ako je moguće dok se čita evanđelje može se projicirati na platnu sliku „Matejev poziv“ umjetnika Caravaggia.⁹⁷*

Čitanje biblijskog teksta

„Odlazeći odande, ugleda Isus čovjeka zvanog Matej gdje sjedi u carinarnici. I kaže mu: ‘Pođi za mnom!’ On usta i pođe za njim. Dok je Isus bio u kući za stolom, gle, mnogi carinici i grešnici dođoše za stol s njime i njegovim učenicima. Vidjevši to, farizeji stanu govoriti: ‘Zašto vaš učitelj jede s carinicima i grešnicima?’ A on, čuvši to, reče: ‘Ne treba zdravima liječnika, nego bolesnima. Hajdete i proučite što znači: Milosrđe mi je milo, a ne žrtva. Ta ne dođoh zvati pravednike, nego grešnike.’” (Mt 9, 9-13)

- *Slijedi razgovor*

Slika prikazuje poziv apostola Mateja. Znamo da je Matej jedan od četvorice evanđelista i Isusov apostol. Pažljivo promotrimo sliku. Na slici vidimo Mateja i njegove prijatelji kako kockaju. Nalaze se u mraku. Mrak ima simbolično značenje. Slikom mraka prikazan je neuređan Matejev život. Bio je carinik. Ubirao je porez od svog naroda za neprijatelje Rimljane. Zbog toga su ga prezirali. Isus ulazi u taj mrak. U mrak koji je prisutan u Matejevom životu. Prstom pokazuje na Mateja, ali ne kao da ga optužuje već ga poziva. Pokazujući na Mateja Isus zapravo govori da ga poznaje. U tom trenu zraka svjetlosti Mateja obasjava i on prepoznaje ljubav Božju. Dodirnut Isusovim pogledom upire sam na sebe i kao da se pita: “Zar ja?”, “Mene pozivaš?”, “Jesi li siguran da ne griješiš?”, „Ti znaš tko sam?“, „Poznaješ moj grijeh?“, „Moju bijedu?“, „Jesi li 100 posto siguran da mene želiš da idem za tobom?”

- Prepoznaješ li se možda u ovom liku, u Matejevom liku?
- Uočavaš li kakvu sličnost sa vlastitim životom?

2. Središnji dio susreta

Matej je odgovorio na Isusov poziv. Pošao je za njim. Na koji način mi danas odgovaramo kada nas Isus poziva? - Odgovaramo vjerom. Pod riječju „vjera“ shvaćamo skup spoznaja i pravila življenja, te praktičnih postupaka koje prihvaćaju vjernici i slijede ih. Latinska riječ „credere“ – *cor dare*, zapravo znači: darovati srce. Vjerom „čovjek svega sebe slobodno Bogu predaje“.

Isus za nas želi da budemo savršeni. „Budite, dakle, savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski.” (Mt 5, 48). Savršeni u ljubavi, u pravdi, u vjeri, nadi. Tada ćemo se zapravo tek osjetiti živima, ostvarenima kao osobe što god radili u životu. Kod Matejevog primjera vidjeli smo pozitivan odgovor na Isusov poziv. Sada ćemo se zadržati na drugačijem primjeru. Primjer koji nam pokazuje kako izbor vjere, opredjeljenje za Isusa mora biti vidljivo u našem životu. Poslušajmo tekst iz Markova evanđelja 10, 17- 31.

⁹⁷ Pozivanje Svetog Mateja, u: https://hr.wikipedia.org/wiki/Pozivanje_Svetog_Mateja (3.8.2020.)

Čitanje biblijskog teksta

„I dok je izlazio na put, dotrči netko, klekne preda nj pa ga upita: ‘Učitelju dobri, što mi je činiti da baštini život vječni?’ Isus mu reče: ‘Što me zoveš dobrim? Nitko nije dobar doli Bog jedini! Zapovijedi znadeš:

Ne ubij!
Ne čini preljuba!
Ne ukradi!
Ne svjedoči lažno!
Ne otmi!
Poštuj oca svoga i majku!

On mu odgovori: ‘Učitelju, sve sam to čuvao od svoje mladosti.’ Isus ga nato pogleda, zavoli ga i rekne mu: ‘Jedno ti nedostaje! Idi i što imaš, prodaj i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu. A onda dođi i idi za mnom.’ On se na tu riječ smrkne i ode žalostan jer imaše velik imetak. Isus zaokruži pogledom pa će svojim učenicima: ‘Kako li će teško imućnici u kraljevstvo Božje!’ Učenici ostadoše zapanjeni tim njegovim riječima. Zato im Isus ponovi: ‘Djeco, kako je teško u kraljevstvo Božje! Lakše je devi kroz ušice iglene nego bogatašu u kraljevstvo Božje.’ Oni se još većma snebivahu te će jedan drugome: ‘Pa tko se onda može spasiti?’ Isus upre u njih pogled i reče: ‘Ljudima je nemoguće, ali ne Bogu! Ta Bogu je sve moguće!’ Petar mu poče govoriti: ‘Evo, mi sve ostavimo i pođosmo za tobom.’ Reče Isus: ‘Zaista, kažem vam, nema ga tko ostavi kuću, ili braću, ili sestre, ili majku, ili oca, ili djecu, ili polja poradi mene i poradi evanđelja, a da ne bi sada, u ovom vremenu, s progonstvima primio stostruko kuća, i braće, i sestara, i majki, i djece, i polja – i u budućem vijeku život vječni. A mnogi prvi bit će posljednji i posljednji prvi.’“ (Mk 10, 17- 31)

Tumačenje

- Dali vam je poznat ovaj tekst?
- Jesmo li se na neki način susreli s ovim tekstom na prošlom susretu?

“Isus ga nato pogleda, zavoli ga“ – to je isti pogled koji je Isus uputio Mateju kao što smo vidjeli na slici. To je pogled koji poznaje svakog od nas. Ako ga i nismo možda još osjetili on je nad nama. Mladić je zaista želio vjerovati u ono što mu je Isus govorio. Zato je i tražio odgovor od Isusa. Isus ga upućuje na 10 Božjih zapovijedi. Mladić se hvali pred Isusom kako se već drži Deset zapovijedi. Isus stavlja novi izazov pred njega: ostavi sve i pouzdaj se samo u Boga bez ikakve sigurnosti. Mladić nakon Isusovog izazova tiho nestaje. Ne prihvaća Isusov poziv.

Isus traži više od samog poštivanja Deset zapovijedi. Dao nam je i blaženstva (Mt 5, 1-12) za koja neki kažu da je to Isusova osobna iskaznica. Ostavio nam je i zlatno pravilo: „Sve, dakle, što želite da ljudi vama čine, činite i vi njima.“ (Mt 7, 12).

Zakon Starog Zavjeta – 10 Božjih zapovijedi - Isus je sazeo u Dvije zapovijedi ljubavi. Zapovijedi ljubavi djeluju u dva smjera: živimo boljim životom ako pomažemo drugima da žive boljim životom. Vjere u punini nema bez djela. Apostol Jakov nam piše: „Jer kao što je tijelo bez duha mrtvo, tako je i vjera bez djela mrtva“ (Jak 2, 26).

Crkva je sažela milosrđe koje Isus od nas traži u Djela milosrđa.

Tjelesna djela milosrđa: 1. Gladna nahraniti; 2. Žedna napojiti; 3. Siromaha odjenuti; 4. Putnika primiti; 5. Bolesna i utamničena pohoditi; 6. Zarobljenike i prognanike (izbjeglice) pomagati; 7. Mrtve pokopati.

Duhovna djela milosrđa: 1. Dvoumna savjetovati; 2. Neuka poučiti; 3. Grješnika pokarati; 4. Žalosna i nevoljna utješiti; 5. Uvreda oprostiti; 6. Nepravdu strpljivo podnositi; 7. Za žive i mrtve Boga moliti.

Među istinske VRIJEDNOSTI koje su potrebne da možemo nasljedovati KRISTA jesu KREPOSTI. Krepost je trajna volja i neprestano nastojanje čovjeka da čini dobro. One su dar Duha Svetoga koji nas potiče da uvijek nasljedujemo Krista i koji nam pomaže da ustrajemo na tom putu dobra.

Kreposti se dijele na:

1. BOGOSLOVNE (teološke ili ulivene): vjera, nada i ljubav;
2. LJUDSKE (stožerne): razboritost, pravednost, jakost i umjerenost

BOGOSLOVNE KREPOSTI posebno povezuju čovjeka s Bogom i potiču vjernike da žive istinsku moralnost.

- 1) VJERA - po njoj vjerujemo u Boga kao najviše Dobro, ono što je Bog objavio u Svetom pismu i po učenju Crkve. Onaj koji istinski vjeruje nužno želi i moralno djelovati ("Vjera bez djela je mrtva");
- 2) NADA - po njoj se nadamo vječnoj nagradi u nebesima oslanjajući se na Kristova obećanja;
- 3) LJUBAV - ona nas potiče da Boga ljubimo najviše od svega, a druge ljude kao same sebe.

Po stožernim krepostima vjernici se nastoje usavršavati u kršćanskom životu:

- 1) RAZBORITOST (MUDROST) - po njoj možemo otkriti da je Bog najveće Dobro i usmjerava nas prema njemu;
- 2) PRAVEDNOST - po njoj smo uvijek spremni dati svakome ono što mu po pravdi pripada;
- 3) JAKOST - po njoj imamo snagu i spremnost uvijek tragati za Bogom kao Dobrom i nastojati ustrajati u svakodnevnom činjenju dobrih djela;
- 4) UMJERENOST - po njoj uvijek nastojimo pravilno koristiti ovozemaljske stvari i krotiti svoju neumjerenost u svakom pogledu.

3. Katehetske zadaće

- *Sudionici u paru (ili manjim skupinama) rade na tekstu Djela milosrđa (Prilog).*

4. Završetak susreta

MOLITVA

Gospodine, kada ti je bogati mladić došao u susret na prvi pogled si ga zavolio. Bio je dovoljan samo jedan pogled da ga zavoliš i pozoveš na put nasljedovanja u slobodi i ljubavi. Pohvalio Ti se kako obdržava sve Tvoje zapovijedi, ali Ti kažeš da to nije dovoljno. Kažeš da je potrebno

nešto više. Tražio si od njega ne samo poslušnost nego i slobodu nesebičnog darivanja. To isto i od nas danas tražiš. Srce bogatog mladića služilo je velikom imetku koje je posjedovao i u kojemu nije bilo mjesta za Tebe i Tvoje Kraljevstvo koje traži ne samo jedan njegov dio nego cijelog čovjeka. I ja sam, Gospodine, poput bogatog mladića. Znam Tvoje zapovijedi. I vršim ih, ali nisam poput ovog mladića u potpunosti slobodna. Moje je srce zarobljeno raznim bogatstvima. Ostajem u kratkoj šutnji. U ovom trenutku predajem Ti sve što me sputava i odvlači od Tebe. Prihvaćam Tvoj poziv na odricanje od svega i Tvoj put nasljedovanja u slobodi i ljubavi jer znam da je Tvoja Riječ istina i samo u Tebi pronaći ću istinsko bogatstvo i puninu života za kojom srce čezne.

Molimo zajedno molitvu sv. Franje koju je on molio u trenutku svojih životnih traženja:

Svevišnji, dični Bože, rasvijetli tmine moga srca.
Daj mi pravu vjeru, čvrstu nadu, savršenu ljubav;
smisao za spoznaju, Gospodine,
da izvršim tvoju svetu i istinsku volju!

Sv. Franjo

SAŽETCI

1. Trebali bi znati ...

- ✓ **Vjera** - Pod riječju „vjera“ shvaćamo skup spoznaja i pravila življenja te praktičnih postupaka koje prihvaćaju vjernici i slijede ih. Latinska riječ „credere“ – cor dar, znači darovati srce. Vjerom „čovjek svega sebe slobodno Bogu predaje“.
- ✓ **Krepost** je trajna volja i neprestano nastojanje čovjeka da čini dobro. One su dar Duha Svetog, koji nas potiče da uvijek nasljedujemo Krista i koji nam pomaže da ustrajemo na tom putu dobra.
- ✓ **Bogoslovne kreposti** (teološke ili ulivene): vjera, nada i ljubav.
- ✓ **Ljudske (stožerne)**: 1. Razboritost; 2. Pravednost; 3. Jakost i 4. Umjerenost.
- ✓ **Tjelesna djela milosrđa**: 1. Gladna nahraniti; 2. Žedna napojiti; 3. Siromaha odjenuti; 4. Putnika primiti; 5. Bolesna i utamničena pohoditi; 6. Zarobljenike i prognanike (izbjeglice) pomagati; 7. Mrtve pokopati.
- ✓ **Duhovna djela milosrđa**: 1. Dvoumna savjetovati; 2. Neuka poučiti; 3. Grješnika pokarati; 4. Žalosna i nevoljna utješiti; 5. Uvreda oprostiti; 6. Nepravdu strpljivo podnositi; 7. Za žive i mrtve Boga moliti.

2. Više o temi u ...

- ✚ YOUCAT, *Katekizam Katoličke Crkve za mlade za mlade*, Verbum, Split, 2011., br. 299-309; 450-451.
- ✚ *Milosrđe*, u: *Rječnik biblijske teologije*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1969., str. 536. - 543.

OSTALA LITERATURA I IZVORI

- ✚ YOUCAT, *Biblija za mlade*, Verbum, 2016.
- ✚ YOUCAT, *Molitvenik za mlade*, Verbum, Split, 2012.
- ✚ DOCAT, *Što činiti?*, Verbum, Split 2016.
- ✚ REMERY M., *Tvitanje s Bogom*, Salesiana, 2018.
- ✚ *Pozivanje Svetog Mateja*, u: https://hr.wikipedia.org/wiki/Pozivanje_Svetog_Mateja (3.8.2020.)

PRILOG

RADNI LISTIĆ

„Ljubi i čini što hoćeš“ sv. Augustin

Pročitajte tjelesna i duhovna djela milosrđa:

TJELESNA DJELA MILOSRĐA:

1. Gladna nahraniti
2. Žedna napojiti
3. Siromaha odjenuti
4. Putnika primiti
5. Bolesna i utamničena pohoditi
6. Zarobljenike i prognanike (izbjeglice) pomagati
7. Mrtve pokopati

DUHOVNA DJELA MILOSRĐA:

1. Dvoumna savjetovati
2. Neuka poučiti
3. Grješnika pokarati
4. Žalosna i nevoljna utješiti
5. Uvredu oprostiti
6. Nepravdu strpljivo podnositi
7. Za žive i mrtve Boga moliti

Nakon što ste pročitali tekst razmislite i napišite:

- 1) Na koji sve načine možeš pokazati milosrđe u svojoj obitelji/zajednici?
- 2) Zaokruži ona djela milosrđa koja već živite.
- 3) Podcrtaj ona oko kojih se još moraš potruditi.
- 4) Čini li vam se kako su ova djela milosrđa zastarjela za naše vrijeme? - Ako jesu kako bi izgledala MODERNA DJELA MILOSRĐA? Zapišite.

DJELA MILOSRĐA GODINE 2020.

1.

2. ...

...